

Az egész települést megbélyegezték, rendőrgyilkosnak nevezték

Július 8-án Királyfalvi Miklós ünnepélyes temetési szertartását tartották a község temetőjében. A segédjegyző hamvait korábbi nyughelyéről, Rákoskeresztúrról kihantolták, Pócspetribe szállították és örök nyugalomra helyezték. „Nagyapám a gyümölcsösben mert csak beszélni arról, hogy a halálos baleset után háromszáz rendőr szállta meg a falut, hermetikusan elzárták a külvilágtól, és mindenkit végigvertek. Fél lábon, tarkóra tett kézzel kellett állni a júniusi tűző napon, aki letette a lábát, jól elverték, s kezdhette elölről” – idézte fel a 69 évvel ezelőtti eseményeket Tamás György, Pócspetri polgármestere.

Kik szervezték meg Királyfalvi Miklós újratemetését?

– Nem beszélhetünk újratemetésről. Gondoljunk bele, hogy a rákoskeresztúri temető mellett állt a Kozma utcai börtön, ahol az elítéltek utolsó órájukat töltötték. Miután Királyfalvi Miklóst kivégezték, két sírásó kihúzta a holttestet egy taligán és elföldelték. Mivel mártírunkat nem temették el, hanem elföldelték, ezért nem helyes az újratemetés szó használata. Az önkormányzat és egy civil szervezet arra törekedett, hogy 69 év után méltó módon, és egyházi szertartás szerint temessék el Királyfalvi Miklóst. Először egy jogi procedúrán kellett átesni, majd következett az azonosítási eljárás. Sikerült ügyünknek megnyernünk az ország leghíresebb antropológusát, Dr. Susa Évát, az Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézet főigazgatóját, aki nagyon elhivatott volt. Megtörtént az exhumálás, és július 8-án Királyfalvi Miklós lelki üdvéért és mindazokért, akik a gyalázatos tortúrát megszenvedték, Dr. Veres

András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke, Pócspetri szülötte és díszpolgára celebrált ünnepi szentmisét. A püspök szerint ez azért ünnep, mert az előttünk járókra úgy emlékezhetünk, hogy bár tragikus sors adatott meg nekik, most az elégtétel és megnyugvás reménye a családok és egy egész település számára lehet öröm forrása. Ezt követően a megemlékezők a templomtól a tragikus események színhelyére, a községháza épülete elé vonultak.

Mi történt ott 1948-ban?

– Június 3-án Asztalos János helyi plébános felhívására az esti litánia után 280-300 ember elindult a jelenlegi községháza épülethez, ahol az iskola államosításáról dönteni hivatott képviselő-testület ülésezett. Az ellenük kivezényelt rendőrök egyikének a kezében elsült a fegyver, halálra sebesítve az egyenruhást. A korabeli hatalom a balesetet gyilkosságként értelmezve példát akart statuálni, Királyfalvi Miklós segédjegyzőt június 11-én kivégezték, Asztalos János plébánost pedig halálra ítélték, de az ítéletet másodfokon életfogytiglani börtönre enyhítették. 69 év múlva itt, a községházánál tartottunk műsort, megemlékezést, koszorúzást. Ezután a temetőben Veres András püspök atya celebrálásával végtisztességet vettünk Királyfalvi Miklós mártírtól.

Rehabilitálták a mártírokat?

– A rehabilitáció első állomása az volt, mikor a ’80-as években Ember Judit elkészítette a

Pócspetri című filmet, ám a tekercseket a rendszerváltásig dobozokban kellett tartani, vetítését megtiltották. Az 1989-ben elrendelt perújítás során a Fővárosi Bíróság az eredeti ítélet első és másodrendű vádlottakra vonatkozó részét hatályon kívül helyezte, és felmentette Asztalos János plébánost, valamint Királyfalvi Miklóst. Helmeczy László védőügyvéd – aki a pócspetriek ügyét képviselte – tovább küzdött valamennyi elítélt teljes felmentéséért. Beadványainak lényege az volt, hogy az 1989–90-es perújítási nyomozás és tárgyalás az egész ügynek csak egy része, bevezetője annak, hogy valamennyi érintett rehabilitálva legyen, és elégtételt kapjon maga Pócspetri is. Az ügyvéd erőfeszítéseit siker koronázta, mert a Fővárosi Bíróság 1993. december 20-án bűncselekmény hiányában felmentette Som István tanítót, a felbujtóként elkövetett közérdekű üzem – azaz a községháza – működésének megzavarása bűntett alól. A per ezzel végleg lezárult. Előtte másfél évvel, 1992. június 3-án Boross Péter belügyminiszter a pócspetri emlékünnepségen a kormány nevében is fejet hajtott a falu polgárai előtt. A község általános iskolája a kivégzett segédjegyző, Királyfalvi Miklós nevét vette fel.

Az egész falu kapott ezzel elégtételt?

– Több mint 40 éven át viselte magán Pócspetri a rendőrgyilkos falu bélyegét. Középiskolában, a honvédségnél úgy azonosítottak minket: te jöttél a rendőrgyilkos faluból. Tehát erkölcsileg rehabilitálták a települést.

Ezután szabadon ápolták az áldozatok emlékét?

– 25 éve minden június 3-án megemlékezünk az elítéltekről és családtagjaikról. Azokról, akik ki mertek állni a hitük és községük mellett. Azt is tudni kell, hogy 1948-ban községben kijárási tilalmat rendeltek el, a lakók közül több embert még június 3-án előállítottak és letartóztattak, bántalmazással kényszerítve őket vallomástételre. Nagyapám annak idején, suttogva, a gyümölcsösben elmesélte, hogy a halálos baleset után háromszáz rendőr szállta meg a falut, hermetikusan elzárták a külvilágtól, mindenkit végigvertek. Fél lábon, tarkóra tett kézzel kellett állni a júniusi tűző napon, aki letette a lábát, jól elverték, s kezdhette elölről. A verésekbe hárman később bele is haltak. Rájuk is emlékezünk. A rehabilitációs eljárás folytatásaként a tragikus események helyszínét, a polgármesteri hivatal épületét történelmi emlékhellyé szeretnék nyilvánítani, valamint elkezdjük a fejlesztését is. A Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elfogadta kérelmünket, már csak a kormány döntésére várunk.

A község fiataljait érdeklik ezek az események?

– A helyi iskolában, történelemóra keretében a tanárok a tragikus esemény minden részletéről tájékoztatják a diákokat.

Medveczky Attila